

KUSTAVIN KUNTA

Pienhankintaohje

Kansallisen kynnyksarvon alittavat hankinnat

Sisällys

1 YLEISTÄ	1
2 SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄ.....	1
Soveltamisala	1
Määritelmä.....	1
3 PIENHANKINNOISSA NOUDATETTAVAT PERIAATTEET.....	1
4 PIENHANKINTA KÄYTÄNNÖSSÄ.....	2
Hankinnan arvon laskeminen.....	2
Markkinakartoitus.....	2
Kilpailuttaminen	3
5 HANKINTAPÄÄTÖS	4
6 HANKINTASOPIMUS TAI -TILAUS.....	4
7 HANKINTA-ASIAKIRJOJEN JULKISUUS JA SÄILYTTÄMINEN	4
8 MUUTOKSENHAKU.....	5

1 YLEISTÄ

Hankintalakia sovelletaan vain EU-kynnysarvot ja kansalliset kynnysarvot ylittäviin hankintoihin. Kynnysarvojen alle jääviin niin sanottuihin pienhankintoihin ei sovelleta hankintalakia.

Lainsäädännöllisesti EU-kynnysarvot ja kansalliset kynnysarvot eroavat siten, että kansalliset kynnysarvot perustuvat kansalliseen lainsäädäntöön, kun taas EU-kynnysarvot perustuvat GPA -sopimukseen sekä komission antamaan asetukseen. EU-kynnysarvoja tarkistetaan kahden vuoden välein, kun taas kansallisia kynnysarvoja voidaan muuttaa ainoastaan kansallisen lainsäädännön muutoksien kautta.

HILMA (www.hankintailmoitukset.fi) on työ- ja elinkeinoministeriön ylläpitämä ilmoituskanava, josta löytyy hankintayksiköiden ilmoittamat julkiset hankinnat. Sivustolta löytyy voimassa olevat hankintojen kynnysarvot.

Hankintalaki (Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016) löytyy kokonaisuudessaan www.finlex.fi.

2 SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄ

Soveltamisala

Tätä ohjetta sovelletaan Kustavin kunnan pienhankinnoissa, jotka ovat arvoltaan vähintään **2.000 euroa** (arvonlisäveroton) ja **enintään kansallisen kynnysarvon** sekä näiden rajoihin kuuluvia hankintoja joille ei ole voimassa olevaa sopimusta tai puitejärjestelyä.

Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) ei koske pienhankintoja. EU:n, kuntalain ja hallintolain mukaiset tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden periaatteet kuitenkin koskevat myös pienhankintoja ja velvoittavat kilpailuttamaan hankintalain ulkopuolelle jäävät hankinnat.

Määritelmä

Kansalliset kynnysarvot alittavat hankinnat ovat pienhankintoja.

Kansalliset kynnysarvot **1.1.2022** alkaen:

- Tavarat ja palvelut: 60 000 euroa
- Sosiaali- ja terveyspalvelut (Liite E kohdat 1-4): 400 000 euroa
- Muut erityiset palvelut (Liite E kohdat 5-15): 300 000 euroa
- Käyttöoikeussopimukset: 500 000 euroa
- Rakennusurakat: 150 000 euroa

3 PIENHANKINNOISSA NOUDATETTAVAT PERIAATTEET

Vähäisiä alle **2.000** euron hankintoja lukuun ottamatta pienhankinnatkin tulee pääsääntöisesti kilpailuttaa ja markkinoilla olemassa oleva kilpailu tulee hyödyntää mahdollisuuksien mukaan. Pienhankinnat voidaan kilpailuttaa hankintalainsäädäntöä kevyemmällä ja joustavammalla menettelyillä.

Hankintamenettelyn tulee olla läpinäkyvää ja tarjoajia on kohdeltava yhdenvertaisesti. Käytetyn hankintamenettelyn eri vaiheet dokumentoidaan asianmukaisesti myös pienhankintoja tehtäessä. Hankinnat tulee toteuttaa mahdollisimman suunnitelmallisesti ja taloudellisesti sekä tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina.

Pienhankintoihin ei sovelleta hankintalakia, mutta niissä tulee noudattaa julkisten hankintojen peruseriaatteita; **tasapuolisuus, avoimuus, syrjimättömyys, suhteellisuus**,

Tasapuolisuus

Tasapuolisuuden periaate edellyttää, että tarjoajia kohdellaan tasapuolisesti jokaisessa hankintaprosessin vaiheessa

Avoimuus

Avoimuuden periaatteella tarkoitetaan hankintamenettelyn riittävää läpinäkyvyyttä sekä riittävän tiedon antamista tarjoajille. Avoimuusperiaate edellyttää, että tarjoajilla on samat tiedot saatavilla tarjouskilpailusta ja että vertailuperusteet on ilmoitettu etukäteen tarjouspyynnössä. Avoimuusperiaate edellyttää myös, että tarjouspyynnön tiedot ovat riittävän selkeitä ja täsmällisiä. Mikäli tarjouspyyntö on epäselvä, se usein johtaa keskenään vertailukelvottomiin tarjouksiin

Syrjimättömyys

Syrjimättömyyden periaatteella on tarkoitus varmistaa, että tarjoajilla on tasapuoliset mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuihin ja että tarjoajia kohdellaan keskenään yhdenvertaisesti

Suhteellisuus

Suhteellisuusperiaate edellyttää, että hankinnan vaatimukset ovat oikeassa suhteessa hankinnan päämäärän kanssa. Vaatimukset eivät saa ylittää sitä, mikä on tarpeen tavoitteen täyttämisen saavuttamiseksi. Liian tiukoilla vaatimuksilla ei saa perusteettomasti sulkea tarjoajaa kilpailun ulkopuolelle

4 PIENHANKINTA KÄYTÄNNÖSSÄ

Hankinnan arvon laskeminen

Hankinnan ennakoitua arvoa laskettaessa perusteena on käytettävä suurinta maksettavaa kokonaiskorvausta, siis myös optiot ja kaikki muut mahdolliset maksettavat korvaukset.

Toistaiseksi voimassa olevien hankintojen tarkastelujakso on neljä vuotta. Puitejärjestelyt saavat maksimissaan olla voimassa neljä vuotta. Voidaankin sanoa, että tämä neljän vuoden tarkastelujakso on käyttökelpoinen tarkastelujakso kaikkien hankintojen ennakoitua arvoa laskettaessa.

Hankinnan arvoa laskettaessa käytetään aina arvonlisäverottomia hintoja.

Markkinakartoitus

Hyvä markkinatuntemus on keskeinen osa hyvän hankinnan tekemistä. Hinta- ja/tai tuotetiedustelun tekeminen on aina suositeltavaa, mikäli nämä eivät ole jo tiedossa.

Markkinakartoitusta voi tehdä monella tavalla; puhelimitse, sähköpostilla, tapaamiset, muiden hankintayksiköiden kilpailutukset jne. Yritykselle on syytä mainita, että kyseessä on alustava tiedustelu eikä varsinainen tarjouspyyntö.

Alustava tarjouspyyntö tai sopimusluonnos voidaan lähettää potentiaalisille tarjoajille kommentoitavaksi. Tarkoituksena on selvittää hankinnan sisällön vaatimusten selkeys ja ymmärrettävyys, jotta kilpailutuksessa saadaan vertailukelpoisia tarjouksia.

Tarjoajilta voidaan saada ehdotuksia hankinnan kohteen määrittelystä ja tietoa kustannuksista.

Vuoropuhelu on erotettava selkeästi kilpailutuksesta ja se ajoitetaan ennen tarjouspyyntövaihetta. Markkinakartoitus ja -vuoropuhelu eivät saa johtaa kilpailun vääristymiseen eivätkä syrjimättömyyden ja avoimuuden periaatteiden vastaiseen menettelyyn.

Kilpailuttaminen

Arvoltaan vähäisissä hankinnoissa (alle 2000 euroa) tilaajan tulee varmistaa että suoraosto perustuu markkinatietoisuuteen olemassa olevasta tarjonnasta ja vallitsevasta hintatasosta.

Tarjouspyynnön sisältö

Pienhankinnat kilpailutetaan tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarjouspyyntö tulee laatia mahdollisimman selkeästi ja riittävän yksityiskohtaisesti, että tarjoajat voivat sen perusteella antaa keskenään vertailukelpoisia tarjouksia. Tarjouspyynnössä tulee mainita yritykselle asetetut soveltuvuusvaatimukset, tuotteelle/palvelulle asetut vaatimukset sekä muut mahdolliset ehdot, tarjouksen valintaperuste ja vertailuperusteet sekä muut keskeiset hankinnan ehdot kuten mm. toimitusaika ja takuehdot jne.

Tarjouspyynnössä ilmoitetaan myös tarvittaessa mahdollisuudesta esittää lisäkysymyksiä, mikäli hankinnan luonne sitä vaatii.

Tarjousajan kesto

Tarjouksen tekemiselle tulee varata kohtuullinen ja riittävä aika (esim. 2 viikkoa) ottaen huomioon hankinnan kohteen laatu ja laajuus.

Tarjouspyynnön lähettäminen

Vaihtoehtoisesti tarjouspyyntö lähetetään järjestelmän kautta vähintään kolmelle mahdolliselle, tunnetulle tarjoajalle. Tässä tulee huomioida paikalliset yritykset mahdollisuuksien mukaan.

Tarjousten käsittely

Tarjoukset avataan ja ne tulee vertailla niillä kriteereillä, jotka tarjouspyynnössä on ilmoitettu. Vaatimusten asettamisessa huomioidaan suhteellisuuden periaate.

5 HANKINTAPÄÄTÖS

Hankintavaltuudet- ja rajat

Yksittäisten hankintojen osalta viranhaltijoiden päätösvalta vahvistetaan seuraavasti ellei hallintosäännössä ole toisin määrätty:

Viraston päällikkö	15.000 euroa
Toimialapäälliköt	10.000 euroa
Lautakuntien muut esittelijät	6.000 euroa

Toimialajohtajat vahvistavat tarvittaessa ko. alaisiaan koskevat hankintarajat. Hankinnat on tehtävä kyseiseen tarkoitukseen myönnettyjen määrärahojen puitteissa.

Teknisten palveluiden toimialan johtaville viranhaltijoille on määritelty hallintosäännössä yksittäisiä hankintoja koskeva päätösvalta.

Hankinnoista, jotka ylittävät 2.000 euroa, tulee tehdä hankintapäätös (viranhaltijapäätös) tai tarvittaessa toimielimien päätös. Hankintapäätös muutoksenhakuohjeineen lähetetään tiedoksi kaikille tarjouksen jättäneille.

Päätöksestä tulee ilmetä;

- kilpailutusmenettely; miten kilpailutus on tehty, ketkä ovat jättäneet tarjouksen
- täyttivätkö tarjoajat yrityksen soveltuvuudelle asetetut vaatimukset
- täyttivätkö tarjoukset tarjoukselle asetetut vaatimukset
- perusteet, miksi joku tarjoaja on suljettu pois
- valintaperuste ja tarjousten vertailu
- muutoksenhakuohjeet

6 HANKINTASOPIMUS TAI -TILAUS

Vähintään kirjallinen tilaus tulee tehdä. Hankintasopimus on kuitenkin suositeltavaa tehdä pitempiaikaisissa sopimuksissa sekä laajempia sopimusehtoja edellyttävissä sopimuksissa. Valitusaika on huomioitava tilausta tai sopimusta tehtäessä.

Tilaajavastuulain edellyttämä selvitysvelvollisuus tulee huomioida sekä soveltuvuusvaatimusten edellyttämät todistukset ennen sopimuksen tai tilauksen tekemistä.

7 HANKINTA-ASIAKIRJOJEN JULKISUUS JA SÄILYTTÄMINEN

Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999) säätelee hankinta-asiakirjojen julkisuutta. Lain mukaan viranomaisen antama tarjouspyyntö liiteasiakirjoineen tulee julkiseksi, kun se on allekirjoitettu tai muulla tavalla varmennettu. Asianosaisella (=tarjouksen jättänyt tarjoaja) on oikeus saada tieto hankintapäätöksen tekemisen jälkeen muiden tarjoajien tarjouksista. Asianosaisella ei kuitenkaan ole oikeutta muiden tarjoajien liike- tai ammattisalaisuuksiin.

Tarjoajalla ei ole oikeutta saada tietoa muiden tarjoajien tarjouksista, mikäli se ei ole täyttänyt soveltuvuusvaatimuksia ja on hankintayksikön päätöksellä suljettu pois tarjouskilpailusta.

Hankintapäätös tulee julkiseksi päätöksen allekirjoittamisella. Sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen asiakirjat tulevat kaikille julkisiksi (ns. yleisöjulkisuus) salassa pidettäviä tietoja lukuun ottamatta.

Lisäksi hankinta-asiakirjat (tarjouspyyntö, vertailu, päätös yms.) tulee säilyttää huolellisesti arkistolakia ja asiakirjojen säilyttämistä koskevien ohjeiden mukaisesti ottaen huomioon minkä tyyppinen hankinta on kysymyksessä. Projekteihin liittyvät tositteet ja muut asiakirjat arkistoidaan rahoittajan antamien ohjeiden mukaisesti.

8 MUUTOKSENHAKU

Kansallisen kynnyksarvon alittavissa hankinnoissa sovelletaan hankintalain mukaista hankintaoikaisua sekä kuntalain määräyksiä muutoksenhaun osalta. Päätöksiä ei voi saattaa markkinaoikeuden tutkittavaksi.